018709

Приватне акціонерне товариство
«Вищий навчальний заклад
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Україна, 03039, Київ-39, вул. Фрометівська, 2,
Тел. +38 (044) 490-95-00, maup.com.ua
e-mail: iapm@iapm.edu.ua

МАУП

The Private Joint-Stock Company
«Higher Education Institution
«Interregional
Academy
of Personnel Management»

2, Frometivs`ka Str., 03039 Kyiv, Ukraine,
Tel. +38 (044) 490-95-00, maup.com.ua
e-mail: iapm@iapm.edu.ua

"11" листопада 2025 № 4509/1

**Комітет Верховної Ради України
з питань енергетики та житлово-
комунальних послуг**

**Комітет Верховної Ради України
з питань економічного розвитку**

НАУКОВО-ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики»

(реєстр. № 12087-д від 27.06.2025)

Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики», реєстраційний № 12087-д (далі – законопроєкт № 12087-д), внесений 27 червня 2025 року на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Жупаниним А.В., Герусом А.М., Хлапуком М.М., Козирем С.В., Костюхом А.В., Гриб В.О., Бондарем М.Л., Кітом А.Б., Горобцем О.С., Нагорняком С.В., Красовим О.І., Совсун І.Р., Семінським О.В., Скороход А.К., Кучеренком О. Ю. як доопрацьована в межах Комітету енергетики та житлово-комунальних послуг редакція.

Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту № 12087-д.

Проєкт Закону вноситься Комітетом енергетики та житлово-комунальних послуг як доопрацьований, що створений на базі проєкту Закону України «Про внесення змін до законів України щодо об'єднання

ринків електричної енергії України та Європейського Союзу» №12087, зареєстрованого 2 жовтня 2024 року, та проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики» №12087-1, зареєстрованого 18 жовтня 2024 року.

В умовах триваючої інтеграції українського енергетичного ринку до ринку ЄС, виникла необхідність удосконалення законодавства, що регулює діяльність у сфері електроенергетики, зокрема щодо функціонування ринку «на добу наперед», внутрішньодобового ринку, забезпечення безпеки постачання, механізмів гнучкості, енергоефективності та участі споживачів.

Разом з тим, 15 грудня 2022 року Рада міністрів Енергетичного Співтовариства прийняла Рішення 2022/03/MC-EnC про включення acquis Європейського Союзу щодо ринку електроенергії в Енергетичне Співтовариство разом із Процедурним актом 20221/01/MC-EnC про сприяння інтеграції регіонального енергетичного ринку в Енергетичному Співтоваристві. У результаті Договірні сторони зобов'язалися ввести в дію закони, нормативні та адміністративні положення, необхідні для виконання нових положень, визначених, зокрема, Директивою (ЄС) 2019/944 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії, Регламентом (ЄС) 2019/943 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року про внутрішній ринок електроенергії, Регламентом (ЄС) 2019/941 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року про готовність до ризиків в електроенергетичному секторі, Регламентом (ЄС) 2019/942 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року про заснування Агентства Європейського Союзу з питань співробітництва енергетичних регуляторів, Регламентом Комісії (ЄС) 2015/1222 від 24 липня 2015 року про встановлення керівних принципів щодо розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженнями.

Враховуючи зазначене, проєкт доопрацьованого Закону комплексно впроваджує положення актів acquis Європейського Союзу та Енергетичного Співтовариства у сфері функціонування ринку електричної енергії України, а також забезпечує виконання взятих на себе Україною зобов'язань за Угодою про асоціацію та Договором про заснування Енергетичного Співтовариства.

Передбачені законопроєктом зміни спрямовані на інтеграцію українського ринку до ринку ЄС, підвищення прозорості, конкуренції, надійності та стабільності постачання електроенергії та дозволять

інтегрувати український ринок у внутрішній енергетичний ринок ЄС без демонтажу діючої інституційної системи, забезпечити прозорі та конкурентні умови участі для українських та іноземних суб'єктів. Проєкт також врегульовує правові колізії чинного законодавства, зокрема в частині відповідності міжнародним договорам, регулювання цін та участі споживачів, і водночас запроваджує сучасну термінологію, узгоджену з європейською.

Як зазначають автори законопроєкту, проєкт доопрацьованого Закону розроблений з метою:

забезпечення відповідності національного законодавства нормам acquis Європейського Союзу;

створення передумов для сполучення ринку електричної енергії України з ринками країн-членів ЄС;

впровадження нових моделей балансування попиту, агрегації, механізмів участі громадських енергетичних об'єднань;

сприяння підвищенню прозорості, недискримінаційності та ефективності функціонування ринку електричної енергії;

удосконалення державної політики у сфері захисту вразливих споживачів.

Зміст законопроєкту № 12087-д.

Законопроєктом № 12087-д передбачається:

- введення у законодавство України нових термінів і понять (агрегація, гнучкість, громадське енергетичне об'єднання, алгоритм зіставлення, номінований оператор ринку тощо);

- збереження існуючих функцій оператора ринку та системного оператора з паралельним правовим регулюванням механізмів єдиного сполучення з європейськими ринками;

- встановлення умов для участі вітчизняних та іноземних суб'єктів господарювання у торгах на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку;

- визначення порядку діяльності номінованих операторів ринку в Україні, зокрема процедур сертифікації та нагляду;

- встановлення механізму взаємодії з ACER, ENTSO-E та регуляторними органами ЄС;

- уточнення положень щодо розподілу міжзональної пропускної спроможності та розрахунку доходів.

Проєктом Закону пропонується *внести зміни до Законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про публічні закупівлі»* з метою імплементації норм європейського права щодо об'єднання короткострокових ринків (market coupling), транскордонного балансування, запровадження інститутів агрегації та громадських енергетичних об'єднань, а також посилення захисту вразливих споживачів.

Правове обґрунтування науково-консультативного висновку.

В Україні визнається і діє принцип верховенства права (стаття 8 Конституції України). Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. У разі виникнення колізії між нормами Конституції України та будь-якими іншими нормативно-правовими актами мають застосовуватися саме норми Конституції.

Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України. Вказані норми регламентуються статтею 9 Конституції України.

За загальним правилом усі нормативно-правові акти мають відповідати Основному Закону України, покликані розвивати його зміст і забезпечувати ефективне застосування.

Закони мають відповідати встановленому Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод стандарту, який вимагає достатньо чіткого формулювання правових норм у тексті нормативно-правових актів. Закон має переслідувати легітимну мету.

Конституційний Суд України зазначає, що юридичну визначеність слід розуміти через такі її складові елементи: чіткість, зрозумілість, однозначність норм права; право особи у своїх діях розраховувати на розумну та передбачувану стабільність існуючого законодавства та

можливість передбачати наслідки застосування норм права (легітимні очікування) (абзац п'ятий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 23 січня 2020 року № 1-р/2020).

Реформи фундаментальних державних інститутів необхідно проводити лише після належного аналізу поточної ситуації та можливого впливу нового законодавства, що свідчить про необхідність запропонованих змін. Вони повинні бути прийняті після консультацій з основними зацікавленими сторонами на основі принципів прозорості та всеосяжності, і їх внесок має бути важливим для підготовки збалансованого та ефективного законодавства у цих галузях.

У контексті аналізу євроінтеграційного законодавства особливого значення набуває положення Преамбули Конституції України, абзац п'ятий якої містить пряму імперативну норму, внесену Законом України № 2680-VIII від 7 лютого 2019 року, що закріплює прагнення, «піклуючись про зміцнення громадянської злагоди на землі України та підтверджуючи європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України».

Цей конституційний імператив покладає на законодавця прямий обов'язок здійснювати системну, послідовну та якісну гармонізацію національного правового масиву із правом Європейського Союзу (*acquis*), забезпечуючи при цьому паритетність інтересів та збереження державного суверенітету в регуляторній сфері.

<u>За результатами проведеного аналізу законопроєкту № 12087-д, вважаємо за доцільне надати наступні висновки та зауваження.</u>

І. Щодо змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закону).

Дефекти понятійного апарату та порушення системних зав'язків правових норм при визначенні статусу суб'єктів ринку (агрегаторів).

У теорії нормопроєктування та загальній методології права фундаментальною вимогою до якості закону є внутрішня логічна несуперечність та системна когерентність його понятійного апарату. Будь-яка дефініція у тексті нормативно-правового акта має чітко корелювати із суміжними правовими категоріями, унеможливлюючи виникнення нормативного дуалізму чи прогалин у правовому регулюванні статусу суб'єктів господарювання. За результатами аналізу пропонованої розробниками редакції понятійного апарату оновленої статті 1 Закону

виявлено суттєву логіко-юридичну колізію, що порушує принципи класифікації правових дефініцій за родовими та видовими ознаками.

Так, відповідно до пункту 2 частини першої оновленої статті 1 Закону, під терміном *«агрегатор»* пропонується розуміти *«учасника ринку, який здійснює діяльність з агрегації»*. Водночас у пункті 95 частини першої цієї ж статті законопроєкту надається дефініція *«незалежного агрегатора»*, що визначається як *«учасник ринку, що здійснює діяльність з агрегації та який неафілійований з електропостачальником та/або постачальником універсальних послуг споживача»*. Зі змісту наведених положень логічно випливає, що обидва суб'єкти за своєю матеріально-правовою природою є повноправними учасниками ринку електричної енергії, які наділяються відповідним обсягом прав та обов'язків.

Слід зауважити, що у чинній на сьогодні редакції пункту 101 частини першої статті 1 Закону застосовано логічно виправлений підхід, де «агрегатор» виступає родовим поняттям, яке охоплює його видові форми: *«агрегатор – незалежний агрегатор або інший учасник ринку електроенергії, який здійснює діяльність з агрегації»*. Натомість запропонована авторами законопроєкту №12087-д модель руйнує цей зв'язок, штучно розмежовуючи поняття «агрегатор» та «незалежний агрегатор» як дві автономні, паралельні категорії, що є методологічною помилкою правотворчої техніки.

Поряд з тим, пункт 187 частини першої оновленої статті 1 Закону, містить вичерпний перелік суб'єктів, що охоплюються легальним терміном «учасник ринку електричної енергії». Проєктом передбачено, що до цього переліку відносяться: *«виробник, електропостачальник, трейдер, оператор системи передачі, оператор системи розподілу, оператор малої системи розподілу, оператор ринку, номінований оператор ринку, гарантований покупець, агрегатор, оператор установки зберігання енергії та споживач»*. Як убачається з наведеного переліку, законодавець включає до нього лише загальне поняття «агрегатор», повністю ігноруючи «незалежного агрегатора».

У контексті викладеного виникає суттєва правова колізія: оскільки пункт 95 оновленої статті 1 Закону прямо називає незалежного агрегатора *«учасником ринку»*, але пункт 187 цієї ж статті не містить його у переліку осіб, які *«провадять свою діяльність на ринку електричної енергії в порядку, передбаченому цим Законом»*, створюється небезпечний нормативний вакуум. Зазначене розмивання міжінституційних меж правового регулювання позбавляє незалежного агрегатора чіткого правового статусу. Це породжує серйозні ризики правозастосування, оскільки на практиці може призвести до обмеження правосуб'єктності

незалежних агрегаторів, неможливості отримання ними ліцензій чи укладання обов'язкових ринкових договорів через формальну відсутність цього інституту у базовому переліку учасників ринку.

З погляду доктрини нормопроєктування та вимог принципу юридичної визначеності, закріпленого в практиці Конституційного Суду України, з метою усунення зазначеної колізії рекомендується провести комплексну термінологічну уніфікацію. Необхідно або викласти дефініцію родового поняття «агрегатор» у спосіб, який би автоматично охоплював діяльність як афілійованих, так і незалежних суб'єктів (за аналогією з чинною нормою), або доповнити перелік учасників ринку у пункті 187 частини першої статті 1 Закону словами *«незалежний агрегатор»*, забезпечивши логічну несуперечність правової системи.

1.2. Методологічна невідповідність та викривлення економічної природи показника «цінності втраченого навантаження» (VoLL).

З погляду методології європейського права (*acquis communautaire*), правові дефініції мають не лише забезпечувати внутрішню єдність закону, а й автентично відображати сутність інтеграційних економічних інструментів. У оновленій частині першій статті 1 Закону розробниками законопроєкту № 12087-д пропонується визначення терміна *«вартість втраченого навантаження»*, що визначається як *«максимальна ціна електричної енергії, визначена за результатом оцінки, яку споживачі готові платити щоб уникнути перерви в електропостачанні»*.

Слід зауважити, що у положеннях статті 11 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/943, що визначає ключові правила функціонування внутрішнього ринку електричної енергії, використовується усталений та чітко визначений термін *«цінність втраченого навантаження»* (*value of lost load, VoLL*). Заміна фундаментального поняття *«цінність»* на суто бухгалтерську категорію «вартість» у вітчизняній редакції проєкту не є лише лінгвістичною розбіжністю, а виявляє глибокий методологічний дефект. У доктрині енергетичного права показник VoLL базується на макроекономічній оцінці готовності споживачів платити за уникнення відключень (*willingness to*), тобто відображає потенційні збитки для економіки, а не фактично понесену «вартість» (ціну) неодержаної електричної енергії.

У теорії нормопроєктування такий дефект кваліфікується як викривлення сутнісних ознак міжнародно-правового інституту. Впровадження терміна *«вартість»* замість *«цінність»* створює ризик невірного тлумачення економічної природи цього індикатора регулюючими органами (НКРЕКП), що унеможливить проведення коректної оцінки

адекватності ресурсів відповідно до єдиної затвердженої методології Агентства ACER та ENTSO-E та ускладнить транскордонну синхронізацію розрахунків із суміжними європейськими ринками.

Ураховуючи зазначене, рекомендується провести термінологічну уніфікацію із заміною слова *«вартість»* на *«цінність втраченого навантаження»*.

Юридична незавершеність та регуляторні прогалини у визначенні статусу «громадського енергетичного об'єднання».

Запровадження нових інститутів децентралізованого енергетичного ринку вимагає від законодавця створення закінченого та несуперечливого правового механізму їхнього функціонування. У законопроєкті № 12087-д пропонується ввести поняття *«громадське енергетичне об'єднання»* (оновлена стаття 1 та спеціальна стаття 58^2 Закону), та надається його визначення «*юридична особа, утворена фізичними особами та/або суб'єктами малого та/або мікропідприємництва, незалежно від форми власності, та/або органами місцевого самоврядування, які добровільно об'єдналися на основі членства та відкритої участі для задоволення суспільних, зокрема економічних, екологічних та соціальних інтересів своїх членів (учасників) та/або місцевих громад, не маючи своєю основною метою отримання прибутку, та мають право здійснювати діяльність з агрегації, виробництва, у тому числі з відновлюваних джерел енергії, розподілу, постачання електричної енергії, зберігання енергії, споживати електричну енергію, надавати своїм членам (учасникам) послуги електрозарядних станцій та інші послуги в порядку та на умовах, визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами*».

Водночас аналіз матеріальних норм проєкту виявляє суттєву розбіжність із Директивою (ЄС) 2019/944, яка оперує базовою категорією *«громадська енергетична спільнота» (citizen energy community)*.

Варто зауважити, що європейська модель *energy community* базується на жорсткому критерії: головною метою такого суб'єкта є надання екологічних, економічних чи соціальних суспільних благ для своїх членів або місцевих територій, а не отримання фінансового прибутку. Натомість у тексті законопроєкту № 12087-д застосовано розмиту категорію «суспільні інтереси» та передбачено, що об'єднання може створюватися за різними організаційно-правовими формами. За відсутності чіткого законодавчого фільтра щодо некомерційного характеру діяльності виникає ризик трансформації цього інституту у звичайні комерційні структури, що повністю нівелює євроінтеграційну мету реформи.

Крім того, оновлена стаття 58^2 Закону містить норми, які спрямовують регулювання діяльності громадських енергетичних об'єднань до Законів України «Про громадські об'єднання» та «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку». Проте вказані загальні акти взагалі не містять спеціалізованого інструментарію та фінансово-правових процедур для ведення операційної діяльності (розподілу, постачання чи балансування енергії) на високотехнологічному та суворо регульованому ринку електроенергії. Відсутність у проєкті чіткого розмежування прав прибуткових і неприбуткових форм об'єднань, а також завершених перехідних механізмів створює глибоку правову прогалину, що руйнує принцип юридичної визначеності правової системи.

II. Щодо змін до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (далі в цьому пункті – Закон).

2.1. Колізії у розмежуванні сфер правового регулювання між товарними біржами, інфраструктурою ринків капіталу та Номінованим оператором ринку.

Законопроєктом № 12087-д пропонується викласти в новій редакції частину другу статті 1 Закону передбачивши, що: «*Дія цього Закону не поширюється на діяльність оператора ринку електричної енергії, номінованого оператора ринку електричної енергії в частині забезпечення єдиного сполучення ринків «на добу наперед» та єдиного сполучення внутрішньодобових ринків (в тому числі при здійсненні номінованим оператором ринку функції центрального контрагента), оператора 140 системи передачі, оператора газотранспортної системи та на відносини, пов'язані з функціонуванням ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії», функціонуванням ринку природного газу відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» та функціонуванням сфери теплопостачання відповідно до Закону України Про державне регулювання у сфері комунальних послуг». Відносини, пов'язані з діяльністю у сферах енергетики та комунальних послуг, регулюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг*».

Отже, законопроєктом № 12087-д пропонується доповнити діючу норму новим положенням, відповідно до якого дія цього Закону не поширюється на діяльність оператора ринку електричної енергії, а також Номінованого оператора ринку електричної енергії (НОРЕЕ) в частині забезпечення єдиного сполучення ринків «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку (*market coupling*).

Варто зауважити, що такий законодавчий крок спрямований на виведення специфічних короткострокових енергетичних сегментів з-під загального нагляду Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) та уникнення подвійного ліцензування. Водночас у тексті законопроєкту № 12087-д виникає суттєва техніко-юридична колізія та регуляторний вакуум щодо статусу похідних фінансових інструментів та деривативних контрактів на ринку електричної енергії.

У теорії нормопроєктування така техніко-юридична недосконаліть кваліфікується як розмивання міжінституційних меж правового регулювання та порушення принципу логічної несуперечності правової системи. Виводячи діяльність НОРЕЕ та оператора ринку зі сфери дії базового законодавства про ринки капіталу, розробники не передбачили чіткої процедури розмежування між суто товарними операціями з фізичного постачання електроенергії (що регулюються Законом України «Про ринок електричної енергії» під наглядом НКРЕКП) та фінансовими операціями (деривативами, форвардами та інструментами хеджування, які за своєю природою мають залишатися в правовому полі регулювання ринків капіталу).

За відсутності в законопроєкті чіткого правового механізму, який би розмежовував повноваження НКРЕКП та НКЦПФР щодо моніторингу за суміжними фінансовими операціями в межах транскордонної торгівлі, виникає серйозний ризик *«конкуренції регуляторних режимів»*. Це нівелює доктринальну вимогу щодо логічної зв'язаності правової системи, створюючи ситуацію нормативного дуалізму, що може дестабілізувати функціонування організованих товарних ринків та ускладнити правозастосування для іноземних торгових агентів.

Ураховуючи вищезазначене, рекомендується прямо встановити в Законі межі виключення з-під регулювання, деталізувавши, що воно стосується виключно спотових контрактів із фізичним постачанням у межах процедур *market coupling*.

III. Щодо змін до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі в цьому пункті – Закон).

Нормативні колізії та правова невизначеність меж застосування винятків із тендерних процедур при закупівлі нових ринкових послуг (агрегації та гнучкості)

Законопроєктом № 12087-д пропонується пункти 8 та 9 частини шостої статті 3 Закону викласти в такій редакції*: «8) електрична енергія,*

що купується та продається на ринку електричної енергії гарантованим покупцем, оператором ринку, номінованим оператором ринку, оператором системи передачі, стороною, відповідальною за баланс балансуючої групи, послуги з агрегації (участь в агрегованій групі), послуги з гнучкості відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»; 9) послуги адміністратора розрахунків, адміністратора комерційного обліку, оператора ринку, номінованого оператора ринку, торгового агента, гарантованого покупця відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії».

Варто зауважити, що розширення переліку винятків є об'єктивно необхідним кроком для забезпечення операційної стійкості ринку в режимі реального часу. Специфічні послуги з короткострокового балансування, оперативного управління попитом та транскордонної торгівлі (market coupling) функціонують у часових проміжках, які унеможливлюють застосування стандартних тривалих процедур публічних закупівель. Водночас запропонована авторами законопроєкту редакція пунктів 8 та 9 містить суттєві техніко-юридичні прогалини.

У теорії нормопроєктування зазначена правова неузгодженість кваліфікується як розмивання міжінституційних меж правового регулювання та порушення принципу логічної несуперечності правової системи. Слід зауважити, що матеріальний зміст категорій «послуги з агрегації» та «послуги з гнучкості» є принципово новим для вітчизняного правового поля. Виводячи ці послуги з-під дії тендерних процедур, законодавець не встановив у тексті чітких кількісних чи суб'єктних критеріїв їхнього застосування. За відсутності чітких законодавчих порогів та процедурних фільтрів, будь-які внутрішні господарські договори між промисловими споживачами та комерційними агрегаторами можуть бути штучно кваліфіковані як «послуги з гнучкості» з метою уникнення відкритих торгів у системі Prozorro.

За відсутності в законопроєкті чіткого правового механізму, який би прямо обмежував ці винятки виключно операціями на організованих сегментах ринку (РДН, ВДР, балансуючий ринок) або договорами із сертифікованими НКРЕКП суб'єктами, виникає серйозний ризик *«конкуренції регуляторних режимів»*. Це нівелює доктринальну вимогу щодо когерентності правової системи, створюючи умови для нормативного дуалізму та суб'єктивного тлумачення з боку органів контролю (зокрема, Держаудитслужби). Як наслідок, виникає ризик високої правової невизначеності для учасників балансуючих груп та ризики тривалих судових спорів щодо правомірності укладання таких угод без тендерів. Ураховуючи викладене, рекомендується конкретизувати редакцію пунктів

8 і 9, чітко зазначивши, що виняток поширюється виключно на послуги, які надаються на ринку електричної енергії відповідно до затверджених Регулятором правил ринку та кодексів енергосистеми.

Висновки.

Проєкт Закону № 12087-д містить важливі й своєчасні положення для інтеграції українського ринку електричної енергії з ринком ЄС та посилення енергетичної безпеки, проте низка норм сформульована декларативно, має термінологічні розбіжності і надмірну дискрецію, що створює ризики правової невизначеності.

Водночас для практичної імплементації норм європейського права необхідне доопрацювання тексту законопроєкту до другого читання в частині забезпечення внутрішньої когерентності його норм. Зокрема, першочергової корекції потребують положення щодо статусу суб'єктів агрегації, макроекономічного показника VoLL, а також матеріально-процесуальні фільтри застосування винятків із процедур публічних закупівель та законодавства про ринки капіталу. Рекомендується доопрацювати проєкт Закону з урахуванням наведених зауважень.

Ректор,
доктор юридичних наук, професор **Кирило МУРАВЙОВ**

Доцент кафедри теорії держави
і права та конституційного права,
кандидат юридичних наук **Анастасія ТЕРНАВСЬКА**